

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU VOOR
HET MER VAN DE STRUCTUURVISIE BREDA
2030**

GEMEENTE BREDA

17 januari 2013

:

B02047.000083.

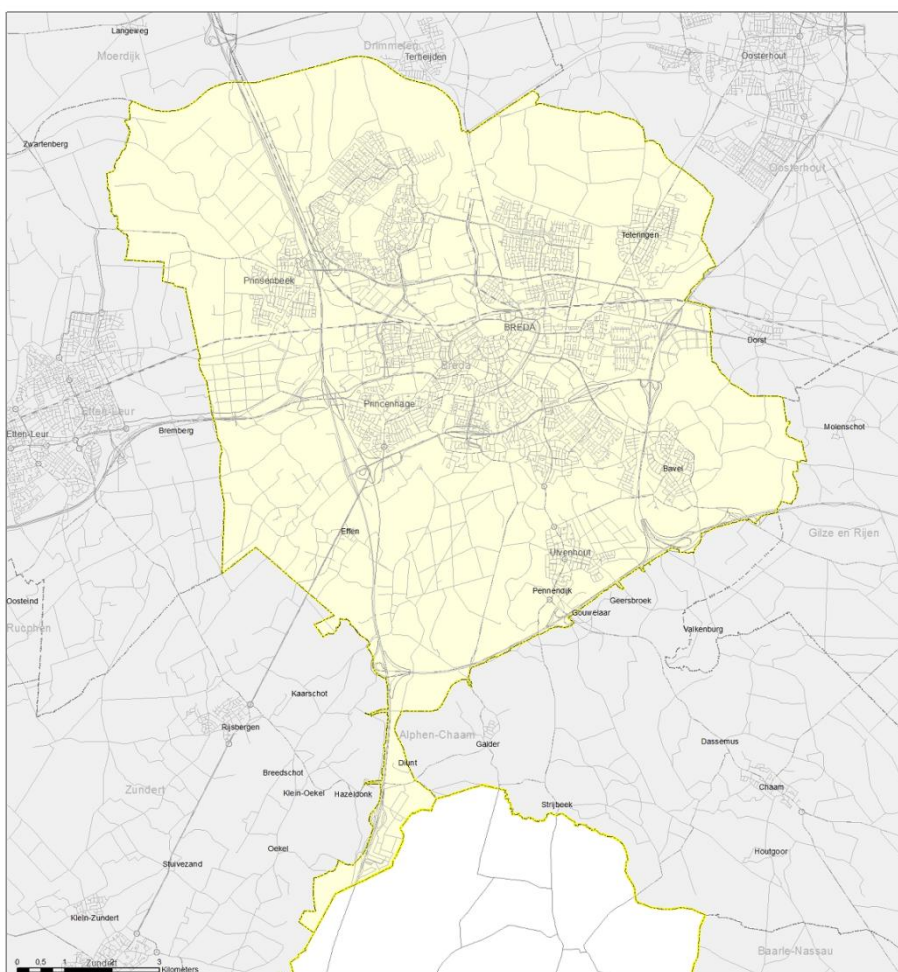
Inhoud

1	Structuurvisie Breda 2030	3
1.1	Doel en plangebied	3
1.2	Doorlopen proces	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Milieueffectrapportage	5
2.1	M.e.r.-plicht	5
2.2	M.e.r.-procedure	5
2.3	Deze notitie reikwijdte en detailniveau	8
2.4	Zienswijzen indienen	8
3	Scenario's van ruimtelijke ontwikkelingen	9
3.1	Wat is relevant?	9
3.2	Hoofdkeuze voor compacte stad	9
3.3	Ruimtelijk programma	10
3.3.1	Bedrijventerreinen & kantoren	10
3.3.2	Wonen	10
3.3.3	Leisure	11
3.3.4	Retail	11
3.3.5	Mobiliteit	11
3.3.6	Overige MER Relevante onderdelen van het ruimtelijke programma	13
3.4	relevante ruimtelijke ontwikkelingen	13
3.5	Ruimtelijke scenario's voor de compacte stad	13
3.5.1	Scenario 1 'compact middel'	16
3.5.2	Scenario 2 'compact zwaar'	17
3.5.3	Scenario 3 'compact licht'	17
4	Aanpak MER	19
4.1	MER beïnvloedt Structuurvisie en vice versa	19
4.2	Beoordelingsniveau	19
4.3	Wijze van effectbeoordeling	20
4.3.1	Duurzaamheidsindicatoren voor people, planet en profit	20
4.3.2	'Klassieke' milieuthema's	21
4.3.3	Passende Beoordeling	23
Bijlage 1	Doorlopen proces	26
Bijlage 2	Sectorale ambities	28
Bijlage 3	Literatuurlijst	30

1 Structuurvisie Breda 2030

1.1 DOEL EN PLANGEBIED

De gemeente Breda is bezig met het opstellen van een nieuwe Structuurvisie voor haar grondgebied. Daarin wordt de gemeentelijke hoofdstructuur voor 2030 beschreven. De Structuurvisie is een beleidsstuk op grond van de Wet ruimtelijke ordening waarmee de gemeente aangeeft wat haar wens is voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Het document is het kader waarmee de gemeente ruimtelijke ontwikkelingen zal toetsen en zal sturen. Een Structuurvisie geeft geen directe binding aan derden, maar is ‘zelfbindend’, wat wil zeggen dat de gemeente er zelf naar dient te handelen. In Afbeelding 1 staat het plangebied weergegeven van de Structuurvisie: het gehele grondgebied van de gemeente Breda.

Afbeelding 1 Plangebied Structuurvisie Breda 2030

1.2 DOORLOPEN PROCES

Het traject tot de nieuwe Structuurvisie is gestart in januari 2012 en kenmerkt zich door een actieve inbreng offline en online van verschillende partijen en maatschappelijk betrokkenen in een open planproces. De gemeenteraad is nauw betrokken in de setting van de speciaal hiervoor benoemde raadscommissie 'Structuurvisie'. Participatieve inbreng is volop aanwezig vanuit diverse sectoren, zoals onder andere de Jongerenraad, de wijk- en dorpsraden, creatieve en startende ondernemers. De Structuurvisie is onder andere ook besproken in 'reguliere' overleggen zoals de 'groene tafel', de 'erfgoedtafel', de commissie Ruimtelijke Kwaliteit, de bestuurscommissie RO West-Brabant en het strategisch beraad.

De belangrijkste thema's zijn inmiddels op een rij gezet in het *Discussiestuk Structuurvisie Breda 2030* (gemeente Breda, augustus 2012) en in de *Notitie Bouwstenen Structuurvisie Breda 2030* (gemeente Breda, december 2012) en de aanvulling hierop van 8 januari 2013. Op 7 februari 2013 stelt de gemeenteraad de *Keuzenota Structuurvisie 2030* vast. Vanuit deze situatie wil de gemeente in het eerste half jaar van 2013 de ontwerp-Structuurvisie opstellen, die in juni 2013 gereed moet zijn. Het doorlopen proces staat meer in detail verwoord in Bijlage 1. De uitkomst van het proces tot nu toe, waaronder de keuze voor een compacte stad, staat in paragraaf 3.2 uitgelegd.

Tijdens het proces is ook duidelijk geworden dat voor de Structuurvisie een milieueffectrapport (MER) dient te worden opgesteld. Onderhavige Notitie Reikwijdte en Detailniveau is hiervoor de eerste stap.

1.3 LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bevat een toelichting op de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.), waarbij ingegaan wordt op de m.e.r.-plicht, de te doorlopen procedure en het doel van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau als startpunt.

Hoofdstuk 3 behandelt vervolgens de ruimtelijke ontwikkelingen uit de Structuurvisie die relevant zijn voor het MER. Naast een aantal beleidskeuzes zijn de te maken hoofd keuzen over ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente in drie scenario's uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 ten slotte geeft een toelichting op de aanpak van het MER, waarbij ook de relatie tussen het MER en de Structuurvisie wordt toegelicht. Daarnaast wordt ingegaan op het detailniveau van de beoordeling en de wijze van effectbeoordeling, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de beoordeling van indicatoren voor duurzaamheid, de beoordeling voor de 'klassieke' milieuthema's en de Passende Beoordeling voor Natura 2000-gebieden.

2 Milieueffectrapportage

2.1 M.E.R.-PLICHT

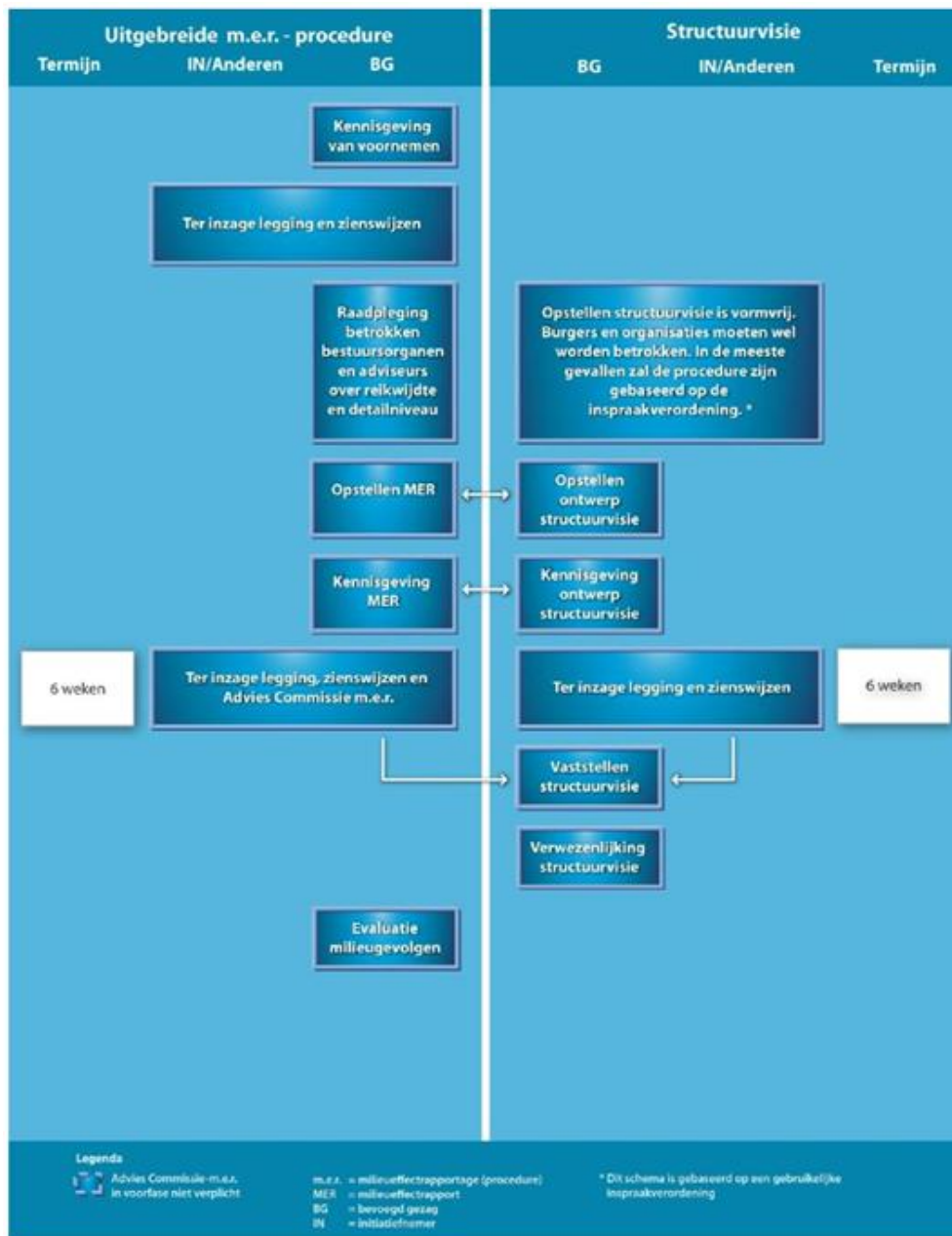
De gemeente Breda doorloopt gekoppeld aan het opstellen van de nieuwe Structuurvisie de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.). Het doel van deze m.e.r.-procedure is om het milieubelang een volwaardige plek te geven in de besluitvorming over activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. In een milieueffectrapport (MER) worden de milieueffecten van voorgenomen activiteiten en eventuele realistische alternatieven hiervoor onderzocht op hun milieueffecten. De plicht voor het uitvoeren van een m.e.r. of een beoordeling of een m.e.r. nodig is geldt niet alleen voor besluiten over deze concrete activiteiten, maar ook voor de wettelijk verplichte plannen die de kaders scheppen voor deze besluiten en activiteiten. In de nieuwe Structuurvisie voor Breda worden ruimtelijk sturende keuzes gemaakt voor een aantal activiteiten die in een later stadium mogelijk:

- m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn, zoals stedelijke ontwikkelingsprojecten met onder andere de bouw van woningen en de realisatie van nieuwe kantoren.
- significante effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben, bijvoorbeeld vanwege verandering van stikstofdepositie door de wijziging van verkeersstromen en eventuele grondwatereffecten door stedelijke ontwikkelingen.

Om voorgaande redenen is een m.e.r.-plicht waarschijnlijk en heeft de gemeente Breda er voor gekozen om gekoppeld aan het opstellen van de Structuurvisie de m.e.r.-procedure te doorlopen. Daarnaast wordt een Passende Beoordeling voor de Structuurvisie uitgevoerd omdat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, zie paragraaf 4.3.3.

2.2 M.E.R.-PROCEDURE

De m.e.r.-procedure dient ter ondersteuning van de besluitvorming over de Structuurvisie. De m.e.r.-procedure bestaat uit een aantal stappen. Gekoppeld aan de Structuurvisie moet de zogenoemde uitgebreide m.e.r.-procedure worden doorlopen (de beperkte procedure geldt alleen voor milieuvergunningen zonder Passende Beoordeling). In Afbeelding 2 is de gekoppelde procedure weergegeven. Na de afbeelding volgt een korte toelichting op de te doorlopen stappen.

Afbeelding 2 M.e.r.-procedure gekoppeld aan procedure Structuurvisie

Kennisgeving, ter inzage legging en raadpleging bestuursorganen

De eerste fase van de m.e.r.-procedure staat in het teken van het afbakenen en vaststellen van de beoogde aanpak en de communicatie hierover met de betrokken bestuursorganen en andere belanghebbenden. De gemeente heeft daartoe deze notitie opgesteld waarin de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen MER worden beschreven. Na behandeling in college, raadscommissie en de gemeenteraad zal deze gepubliceerd worden. Nadat de gemeente Breda door middel van een openbare kennisgeving bekend heeft gemaakt dat er voor de Structuurvisie een m.e.r.-procedure wordt doorlopen, legt zij deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor het verkrijgen van zienswijzen.

Daarnaast wordt de NRD gebruikt voor de raadpleging van de bij de overige bij de Structuurvisie betrokken bestuursorganen en (wettelijke) adviseurs, te weten:

- Gemeente Etten-Leur
- Gemeente Moerdijk

- Gemeente Drimmelen
- Gemeente Oosterhout
- Gemeente Gilze-Rijen
- Gemeente Alphen-Chaam
- Gemeente Zundert
- Gemeente Hoogstraten (België)
- Provincie Noord-Brabant
- Waterschap Brabantse Delta
- Regionale Inspectie Leefomgeving en Transport regio Zuid (wettelijk adviseur)
- Regionale beleidsdirectie EZ (wettelijk adviseur)
- De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (wettelijk adviseur)

Hiernaast wordt de NRD ter advisering toegestuurd aan betrokken organisaties vanuit diverse sectoren, zoals onder andere de Jongerenraad, de wijk- en dorpsraden, ZLTO, Brabantse Milieufederatie en Kamer van Koophandel.

Inzet van de Commissie voor de m.e.r. in dit stadium is optioneel. De gemeente Breda heeft er voor gekozen om de commissie in dit stadium niet te raadplegen. In een open planproces is in 2012 met veel verschillende partijen en betrokkenen uit de stad en de regio gesproken over de inhoud van de structuurvisie. De keuzes die nu voorliggen zijn hieruit naar voren gekomen. De gemeente kiest ervoor om deze mee te nemen in het MER. Daarnaast zijn er verschillende MERren voor onderdelen van de Structuurvisies doorlopen, de opzet van en de ervaring met deze MERren wordt gebruikt in onderhavig traject.

Effectenonderzoek en opstellen MER

Conform de voorgenomen reikwijdte en detailniveau wordt de milieubeoordeling uitgevoerd en het MER opgesteld. Daarbij wordt waar mogelijk en zinvol rekening gehouden met de ingebrachte zienswijzen, reacties en adviezen. Parallel aan het opstellen van het MER stelt de gemeente het ontwerp van de Structuurvisie op.

Advies, inspraak en besluit

Het MER ligt vervolgens samen met het ontwerp van de Structuurvisie 6 weken ter inzage. In deze periode is het voor iedereen mogelijk om zienswijzen in te dienen op het MER. Daarnaast wordt het MER getoetst door de Commissie voor de m.e.r. Deze onafhankelijke commissie toetst of alle informatie in het MER aanwezig is om het milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over de Structuurvisie. Mede op basis van de resultaten van het MER, met inachtneming van zienswijzen en advies, wordt de definitieve Structuurvisie vastgesteld.

Verwezenlijking Structuurvisie en evaluatie milieueffecten

Na vaststelling van de Structuurvisie kan worden begonnen met de realisatie van de opgaven die in de Structuurvisie zijn benoemd. Soms kunnen daar nog specifieke project-MERren voor nodig zijn. Vanuit de m.e.r.-procedure is het verplicht om de daadwerkelijk optredende milieueffecten van de uitvoering van de opgaven uit de Structuurvisie te monitoren en te evalueren. In het MER wordt hiertoe een eerste aanzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

2.3 DEZE NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

Doel van deze notitie is het afbakenen van de reikwijdte en het detailniveau van het voor de Structuurvisie op te stellen MER. Het MER moet voeding geven aan een aantal afwegingen van de gemeente inzake invulling van het principe van de compacte stad. Dit gebeurt in twee stappen:

1. In Hoofdstuk 3 worden op het niveau van de Structuurvisie Breda 2030 de voor het MER en de Passende Beoordeling relevante ruimtelijke ontwikkelingen geïnventariseerd, geselecteerd en toegelicht. Vervolgens worden deze relevante ruimtelijke ontwikkelingen volgens verschillende scenario's voor de compacte stad ingevuld op basis van aannamen. Deze scenario's betreffen 'licht', 'gemiddeld' en 'zwaar' inzetten op de compacte stad. Deze scenario's zullen in het MER beoordeeld worden.
2. In Hoofdstuk 4 wordt de aanpak van de milieubeoordeling in het MER van deze scenario's uitgewerkt. Daarbij wordt ingegaan op de milieu-informatie die nodig is voor de nog te maken afwegingen en milieuonderbouwing van de Structuurvisie, uitgesplitst in een beoordeling van duurzaamheidsthema's, milieueffecten en de Passende Beoordeling inzake Natura 2000.

2.4 ZIENSWIJZEN INDIENEN

Deze notitie wordt ter inzage gelegd voor het verkrijgen van zienswijzen en wordt gebruikt voor de raadpleging van de overige bij de Structuurvisie betrokken bestuursorganen en adviseurs. Zienswijzen kunt u indienen bij:

Gemeente Breda, directie ontwikkeling, afdeling ruimte
t.a.v. mevrouw H. Smit
Postbus 90156
4800 RH Breda

Of per e-mail: heidysmit@breda.nl.

3

Scenario's van ruimtelijke ontwikkelingen

3.1 WAT IS RELEVANT?

In dit hoofdstuk worden scenario's voor de Structuurvisie opgebouwd uit relevante ruimtelijke ontwikkelingen. Met relevant worden ontwikkelingen bedoeld die:

- als activiteit voorkomen in het Besluit m.e.r. en wat omvang betreft op zichzelf of in samenhang op zijn minst in de buurt kunnen komen van de gestelde indicatieve onderdrempels;
- mogelijk in significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden resulteren;
- anderszins kunnen leiden tot aanzienlijke milieugevolgen, bijvoorbeeld kleinere ontwikkelingen met veel impact of clusters van kleinere ontwikkelingen met gezamenlijke impact.

Het gaat daarbij om ruimtelijke kaders die **hier en nu** met de Structuurvisie worden vastgelegd en dus niet om:

- **Eerder** vastgelegd beleid wat al is gerealiseerd. Bij het nu opnieuw ongewijzigd vaststellen van nog niet (volledig) gerealiseerd beleid kan nog wel sprake zijn van kaderstelling voor latere activiteiten; het voortzetten van beleid is immers ook een politieke keuze.
- **Elders** vastgelegd beleid waar in de Structuurvisie naar wordt verwezen en waar geen aanvullende kaders aan worden toegevoegd.
- **Later** vast te stellen beleid wat nu alleen wordt aangekondigd en pas later wordt uitgewerkt in een vervolgplan, zoals het nog op te stellen bestemmingsplan buitengebied.

Dit zijn volgens de m.e.r.-wetgeving de activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

In paragraaf 3.2 wordt de hoofdkeuze behandeld die in de Structuurvisie zal worden opgenomen voor de gemeente als geheel, gericht op de compacte stad. Vervolgens wordt in paragraaf 3.3 ingegaan op het ruimtelijke programma van de Structuurvisie per relevante sectorale invalshoek: wonen, werken/retail, leisure/recreatie, ecologische structuur, landbouw en mobiliteit. De relevante ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente, die zullen worden opgenomen in de Structuurvisie, worden vervolgens behandeld in paragraaf 3.4.

3.2 HOOFDKEUZE VOOR COMPACTE STAD

De Structuurvisie Breda 2030 geeft de ruimtelijke kaders voor het gehele grondgebied van de gemeente Breda. In het tot nu toe doorlopen proces is een hoofdrichting naar voren gekomen welke vertaald is in de Keuzenota.

Naar aanleiding van de gesprekken over de Discussienota in de raadscommissie Structuurvisie en met verschillende partijen in de stad komt duidelijk naar voren dat de nadruk moet liggen op de evenwichtige ontwikkeling van een duurzame en compacte stad. Kijkend naar de programmatische behoefte voor de komende 20 jaar voor woningbouw, bedrijven, kantoren, voorzieningen en dergelijke zijn er in de bestaande structuur voldoende locaties beschikbaar om deze vraag te accommoderen. Ten aanzien hiervan speelt nog een aantal keuzes over locaties die eerder al in beeld waren voor ontwikkeling en waarvoor planvoorbereiding is gestart. Deze dienen opnieuw afgewogen te worden bij de verdere uitwerking van de Structuurvisie. Door voor een compacte stad te kiezen kan efficiënter worden omgegaan met energie en vervoer en hoeft het groene buitengebied niet te worden aangetast. Wel dient hierbij aandacht besteed te worden aan klimaatadaptatie en duurzaam gebruik van de ondergrond bij de keuze voor een compacte stad. In het MER komen deze onderwerpen terug.

3.3 RUIMTELIJK PROGRAMMA

In aanvulling op de in paragraaf 3.2 genoemde punten geldt er voor de verschillende sectoren een ruimtelijke opgave. Dit betreft een schatting op basis van de nu beschikbare onderzoeken en inzichten (de hieronder genoemde aantallen moet dan ook in deze context worden gezien). In de volgende sub-paragrafen zijn de voor de MER belangrijkste opgaven opgenomen. Naast de ruimtelijke opgaven heeft de gemeente Breda ook een aantal sectorale ambities. Deze zijn weergegeven in Bijlage 2.

3.3.1 BEDRIJVENTERREINEN & KANTOREN

Gezien de economische ontwikkelingen is het uitgangspunt voor het programma voor bedrijventerreinen en kantoren neerwaarts bijgesteld. Dit is gebeurd op basis van het Transatlantic Market Scenario en niet meer volgens het Global Economy Scenario.

Bedrijven

- Raming tot 2020: circa 100 hectare.
- Beoogde te transformeren bedrijventerreinen beschikbaar houden als bedrijventerrein (o.a. Hero, Faam, CSM, Molenkwartier, Kerry).
- 'Slechte' kantorenlocaties omzetten naar bedrijven (o.a. Officepark Steenakker, knooppunt Princeville).
- Frankenthalerstraat voor bedrijven ontwikkelen
- Bavel zuid als strategische reservelocatie (35 ha).

Kantoren

- Raming tot 2020 maximaal 190.000 m² bruto vloeroppervlakte (bvo) (zit al volledig in 'harde' plancapaciteit). Van 2020-2030 maximaal 65.000 m² bvo.
- Concentratie in drie milieu's: centrum/ station, A16, A27 (snelweg & radialen).
- Prioriteit bij Stationskwartier en 't Hout.
- Verder terugdringen planvoorraad Stationskwartier (plan capaciteit is meer dan voldoende tot 2020).
- Verder opschonen niet-courante (bestemmings)plan capaciteit.
- Leegstand aanpakken (conform kantorennota & PvA leegstand).

3.3.2 WONEN

De basis voor het programma wonen is het regionaal afgestemde woningbouwprogramma:

- 6325 woningen tot 2022 (op 1 oktober 2012 was er nog een restruimte van 647 woningen)
- Voor de periode 2022-2030 resteert een programma van circa 5000 woningen (op basis van provinciale bevolkings- en woningbouwbehoefteprognoses 2011).

Uitgangspunt voor de Structuurvisie is om de woningbouw zoveel mogelijk te concentreren in de stad. Uitgezonderd een aantal locaties waarvoor eerder planvoorbereiding is gestart (Woonakker en Bavel-Zuid). Hiervoor ligt in het kader van de structuurvisie Breda 2030 opnieuw de keuze voor (wel/ geen woningbouw tot 2030). Uitgangspunt voor de dorpen is dat woningbouw mogelijk is voor de opvang van de eigen behoefte.

3.3.3 LEISURE

Onder leisure wordt verstaan voorzieningen voor vrije tijdsbestedingen. Leisure is geen afgebakend programma maar is onderdeel van andere ontwikkelingen. Uitgangspunten voor de Structuurvisie zijn:

- Behoud en versterking binnenstad;
- Water beter benutten (gebruik singels, bruisend waterplein, sloepenhaven etc.);
- Synergie zoeken tussen woonboulevard, binnenstad, bavelse berg en stadionlocatie;
- Synergie zoeken tussen stad, buitengebied en regio (programma LandStad);
- Faciliteren 'Brabant Culturele Hoofdstad'.

3.3.4 RETAIL

Ten aanzien van retail (detailhandel en winkelveorzieningen) staan er nog twee grote ontwikkelingen gepland (Achter de Lange Stallen (ca 25.000 m2 winkelloppervlak) en de Bavelse Berg (ontwerp bestemmingsplan en MER in februari 2013 ter inzage). Met deze twee plannen erbij is er geen marktruimte meer om extra winkelloppervlak toe te voegen.

3.3.5 MOBILITEIT

Mobiliteit is mede bepalend voor de mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren. In de afgelopen tien jaar zijn in Breda alle vervoerswijzen meer gebruikt dan eerst, maar is de verhouding tussen fiets, OV en auto nagenoeg gelijk gebleven. Door diverse (infrastructurele) maatregelen is de autobereikbaarheid van de stad enigszins op peil gebleven. Nader onderzoek naar de toekomstige mobiliteitsontwikkeling (ca. 50% van de groei) inclusief de voorziene ruimtelijk-economische groei van Breda toont aan dat de grenzen van het huidige netwerk rond 2020 worden bereikt (*Stedelijke programmering 2020, Koers Gezet* (Breda, december 2010)). In de Structuurvisie moeten er daarom keuzes gemaakt worden om de bereikbaarheid van de stad ook op termijn te kunnen waarborgen.

Visie op mobiliteit: mobiliteitsaanpak Breda (MAB)

Vanuit economisch perspectief is een optimale multimodale bereikbaarheid van economische toplocaties in de stad onontbeerlijk, zoals de binnenstad, het Stationskwartier en andere economische clusters. Hoogwaardige verbindingen vanaf de nieuwe OV-terminal, met een snelle en gemakkelijke transfer, moeten aantrekkelijk zijn. Werkers en bezoekers per auto van buiten de stad moeten deze locaties op een goede manier kunnen bereiken. Door de auto optimaal te faciliteren op een Noordelijke en een Zuidelijke rondweg en deze te richten op het ontsluiten van de economische toplocaties, herwint in de 'contramal', de rest van de stad, stedelijke kwaliteit weer terrein en doen duurzamere vormen van mobiliteit hun intrede. Alles en iedereen in de stad blijft zo (onder voorwaarden) bereikbaar, terwijl tegelijkertijd de fiets en het openbaar vervoer daarmee een nieuwe, sterkere positie krijgen. Ingezet wordt op vernieuwing en innovatie van deze systemen om ruimte te bieden voor meer individueel toegesneden vormen van vervoer.

In Afbeelding 3 is de mobiliteitsaanpak Breda (MAB) voor de belangrijkste structuren grof uitgewerkt.

Afbeelding 3 Mobiliteitsaanpak Breda

De mobiliteitsaanpak Breda (MAB) is een lange termijn perspectief met groeipad en programmering die in de pas lopen met de ruimtelijke planning. Het gaat om de volgende ontwikkelstappen:

1. **2010-2020: werken aan een modal shift**

- Vanuit de binnenstad meer inzetten op fiets en het openbaar vervoer.
- Verkeersafwikkeling beide rondwegen blijven optimaliseren en groene golven 'draaiend' houden.
- Belangrijke plekken bereikbaar houden.
- Werk maken van stadsleefbaarheid.
- Extra snelfietsroute oost-centrum.
- HOV Amphia-Bavelse Berg.

2. **2020-2030: optimaliseren van de assen**

- Noordelijke rondweg verder upgraden, inclusief de aansluitingen met de snelwegen A16 en A27.
- Compartimenteren van de stad doorzetten, waarbij fiets en openbaar vervoer meer ruimte krijgen. Compartimenteren betekent dat bepaalde routes worden toegerust voor autoverkeer en andere niet. Of anders gezegd, dat het met het openbaar vervoer of fiets sneller gaat
- Snelfietsroutes zuid-centrum, fietsstraten.
- Verder doorvoeren van de schaa sprong van het openbaar vervoer door vanuit de binnenstad meer in te zetten op fiets en het openbaar vervoer.
- Uitbouw HOV via de west-flank.
- Vormgeven persoonlijk collectief vraagafhankelijk vervoer.

3. 2030-2040: *verbouwen tot doorstroommassen*

- Verder uitbouwen van de doorstroommassen.
- Verder ontvlechten van de stad.
- Nieuwe vormen van hoogwaardig personal-collectief-personeenvervoer.
- Verder uitbouwen van exclusieve fietsinfrastructuur.
- Nieuwe systemen voor het openbaar vervoer.

3.3.6 OVERIGE MER RELEVANTE ONDERDELEN VAN HET RUIMTELIJKE PROGRAMMA

Landbouw

- Intensivering van de grondgebonden landbouw ten oosten van Bavel.
- Glastuinbouwontwikkeling bij Prinsenbeek.
- Landschappelijke buffer rondom vestigingsgebied glastuinbouw Prinsenbeek;
- Ecologische verbinding tussen Mastbos en Liesbos;

Groen en water

- Extra ecologische verbindingen langs het oostelijk deel van de Gilzewouwerbeek (deel al in uitvoering) en tussen Mastbos en Liesbos.
- Recreatieve ontsluiting van de stad zoveel mogelijk via de Mark laten lopen.
- Extra ecologische verbindingen langs het oostelijk deel van de Gilzewouwerbeek (deel al in uitvoering) en tussen Mastbos en Liesbos ;
- Vergroten beleefbaarheid groen en water in de stad

Energie

- Benutting warmte en koude opslag in centrum en intensief gebruikt buitengebied (glastuinbouw). Warmtewisselaars in extensief gebruikt gebied, de A16 en spoorzone als zon- en wind energieassen. Verdere aansluiting op warmtenetwerken waar mogelijk (met name Hoge Vucht).

3.4 RELEVANTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

De Structuurvisie geeft vanuit bovenstaande ruimtelijk programma aan waar welke ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien of gewenst, dan wel bestendigt de ruimtelijke situatie. Van de in de Structuurvisie opgenomen ruimtelijke ontwikkelingen zijn voor het MER vooral relevant: woningbouw, kantoren en bedrijven, retail (winkels en detailhandel), leisure (voorzieningen voor vrije tijdsbestedingen), verkeersinfrastructuur (autowegen, openbaar vervoer, fietsroutes) en de groene en waterstructuur.

In paragraaf 3.5 worden de relevante ruimtelijke ontwikkelingen uit de Structuurvisie kort toegelicht. Deze ontwikkelingen zullen, naast het ruimtelijke programma uit bovenstaande paragraaf 3.3 in het MER gebundeld worden in scenario's voor de compacte stad en deze scenario's zullen beoordeeld worden op hun effecten.

3.5 RUIMTELIJKE SCENARIO'S VOOR DE COMPACTE STAD

De Structuurvisie Breda 2030 kiest voor de compacte stad. Er zijn drie belangrijke redenen om af te zien van grootschalige uitbreidingen aan de flanken van de stad: een compacte stad is rendabeler, duurzamer en binnen het stedelijk gebied is transformatie ruimte beschikbaar om het merendeel van het programma te accommoderen.

De structuurvisie onderkent vier hoofdlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling:

- Knooppunt Breda: regionale positie; economische dynamiek; keuze in

Deze locaties passen niet in het uitgangspunt van de compacte stad. Bovendien ontbreekt het voor de planperiode tot 2030 aan programma voor deze locaties.

Keuze 2: Definitief wel te ontwikkelen

Een tweede categorie locaties betreft gronden waarvoor de planvorming in bestuurlijke, planologische en/of juridische zin inmiddels zover is gevorderd, dat deze als definitieve ontwikkelingen moeten worden bestempeld. Voorgesteld wordt om de ontwikkeling van deze locaties in de structuurvisie niet ter discussie te stellen. Het gaat hierbij om de volgende locaties:

Gemeentelijke locaties:

- Stationskwartier
- Havenkwartier (ontwikkeling na 2025)
- Steenakker-zuid fase 1
- Vertreklocaties (Belastingkantoor en Gerechtsgebouw; ontwikkeling na 2020)
- Rithmeester Park

Particuliere locaties:

- Achter de Lange Stallen
- Drie Hoefijzers-noord
- Bavelse Berg
- Amphia Langendijk

Keuze 3: Aanvullend te ontwikkelen

Dan rest een groep locaties die beschikbaar zijn of nog niet in ontwikkeling zijn genomen, waaruit nog niet onmiddellijk een keuze is te maken. Dat is afhankelijk van een aantal aspecten. De belangrijkste daarvan is de beschikbaarheid van programma voor stedelijke functies als wonen of werken. Zonder een op voorhand bekend programma, is het niet verantwoord deze locaties in ontwikkeling te nemen. Het gaat om de locaties:

Gemeentelijke locaties:

- Zoete Inval / Markoevers
- Moskes-zuid (Steenakker-noord)
- Steenakker-noord (t.o. Praxis)
- Steenakker-zuid fase 2
- Woonakker
- Jeka-oud
- Jeka-nieuw
- Bavel-zuid
- Rithmeester Park / 't Hout
- Gilzewouwerbeek

Particuliere locaties:

- CSM
- Hero
- Frankenthalerstraat
- Seelig
- Molenkwartier

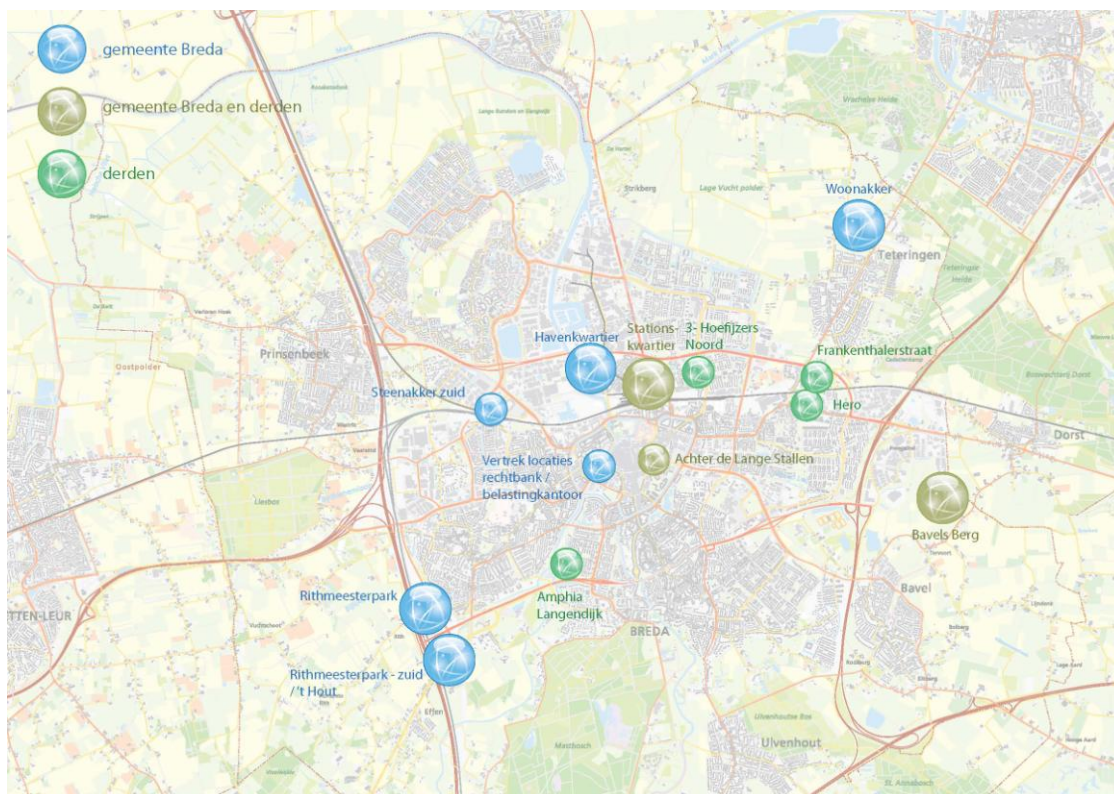
Voor de allocatie van functies waarvoor in aanvulling op de voorgaande keuzes nog ruimte gevonden moet worden, zijn verschillende keuzes te maken. In een aantal gevallen is er een samenhang tussen keuzes. Een keuze voor een bepaalde locatie betekent soms dat een andere locatie vanwege het ontbreken van programma niet kan worden ontwikkeld. In onderstaande paragrafen zijn op basis van verschillende keuzes voor in ontwikkeling te nemen locaties drie scenario's geschetst.

3.5.1 SCENARIO 1 'COMPACT MIDDEL'

Bij dit scenario is een keuze gemaakt voor het in ontwikkeling nemen van een aantal ongebruikte binnenstedelijke locaties in de spooras ten behoeve van bedrijvigheid. Daarnaast worden nog twee locaties direct grenzend aan het bestaand stedelijke gebied toegevoegd voor kantoren en wonen.

Scenario 1	Wel	Niet
Bedrijvigheid	locaties spooras-oost (o.a. Hero, Frankenthalerstraat)	- Bavel-zuid (reserve, na 2025) - CSM / Zoete Inval
Kantoren	Rithmeester Park-zuid /'t Hout (na 2020)	- Steenakker-zuid fase 2 - Moskes-zuid - Steenakker-noord (t.o. Praxis)
Wonen	Woonakker (na 2020)	binnenstedelijke locaties (o.a. Seelig, Molenkwartier)
Natuur		Gilzewouwerbeek fase 2
Onbekend		- Jeka-oud - Jeka-nieuw

Tabel 1 Locaties van scenario 1

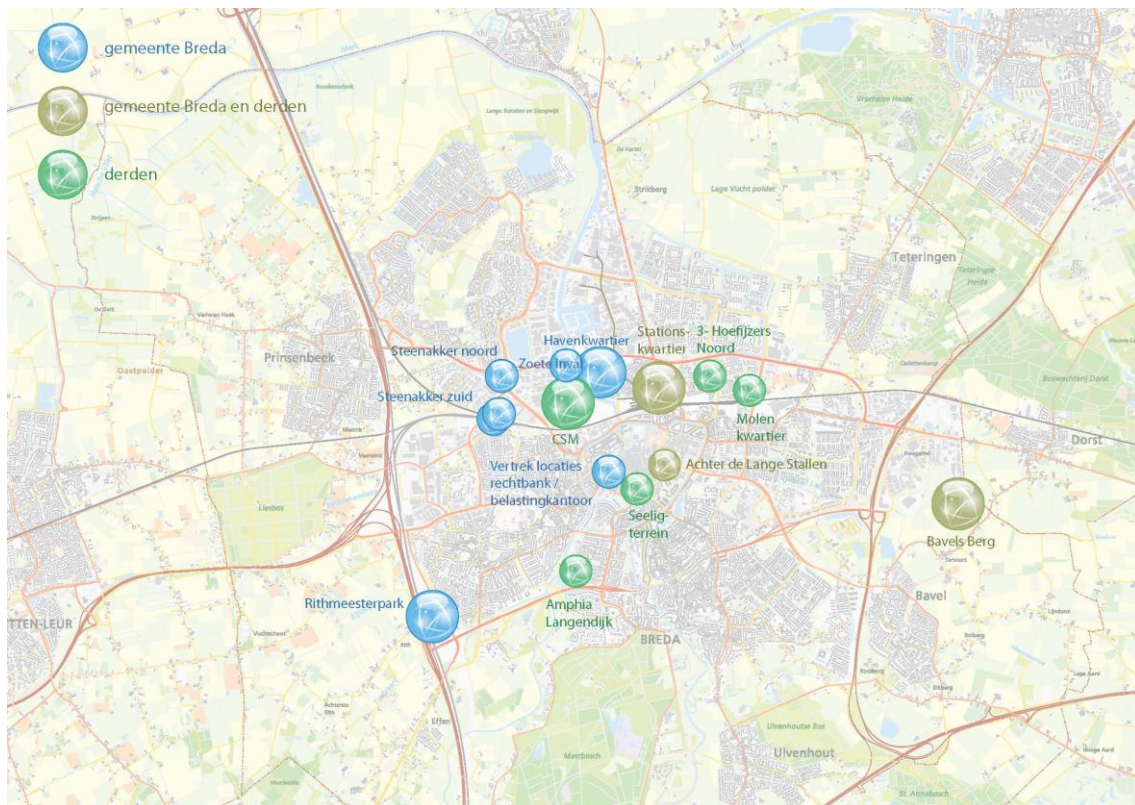
Afbeelding 5 Scenario 1 'compact middel'

3.5.2 SCENARIO 2 'COMPACT ZWAAR'

In dit scenario is bij de te maken van keuzes ingezet op het benutten van binnenstedelijke locaties. Dit betekent dat locaties grenzend aan het bestaand stedelijk gebied (vooralsnog) niet in ontwikkeling worden genomen.

Scenario 2	Wel	Niet
Bedrijvigheid	CSM/ Zoete Inval (na 2025)	- Bavel-zuid (reserve na 2025) - Locaties spooras-oost (o.a. Hero, Frankenthalerstraat)
Kantoren	- Steenakker-zuid fase 2 (na 2025) - Steenakker-noord (t.o. Praxis)	- Rithmeesterpark Park-zuid/ 't Hout - Moskes-zuid
Wonen	Binnenstedelijke locaties (o.a. Seelig Molenkwartier)	Woonakker
Natuur		Gilzerwouwerbeek fase 2
Onbekend		- Jeka-oud - Jeka-nieuw

Tabel 2 Locaties scenario 2

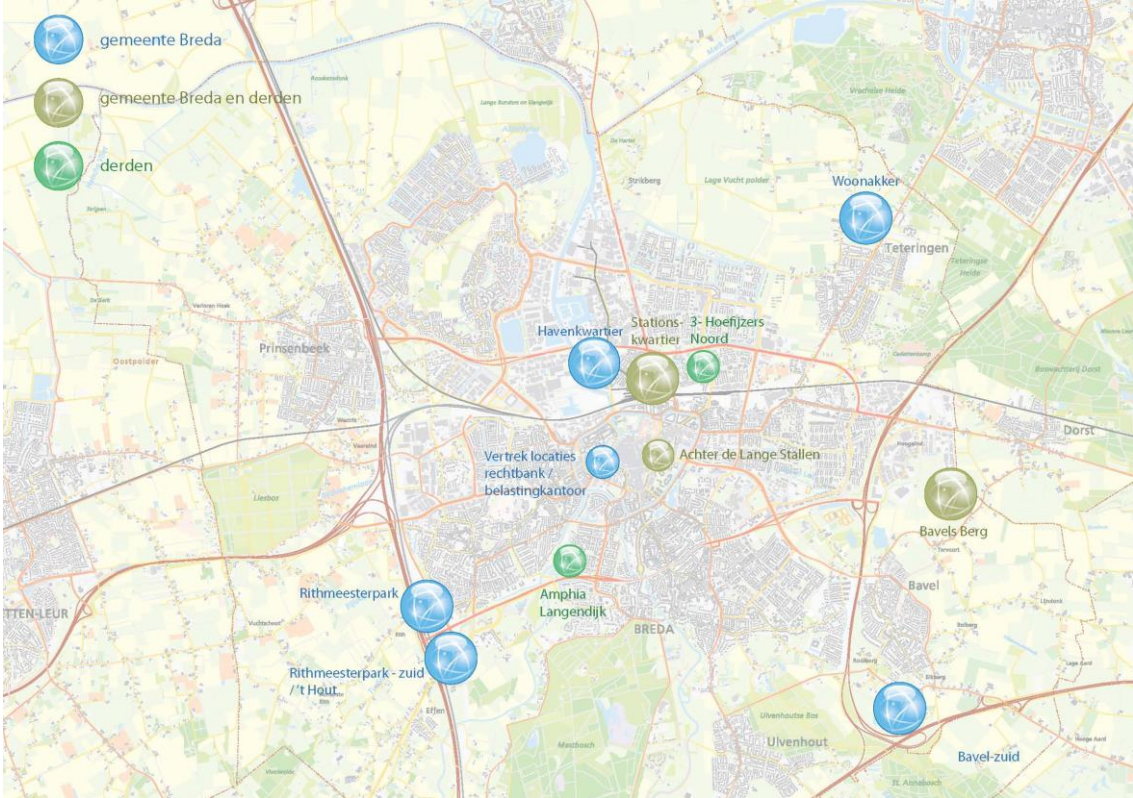
Afbeelding 6 Scenario 2 'compact zwaar'

3.5.3 SCENARIO 3 'COMPACT LICHT'

In het derde uitgewerkte scenario is als tegenhanger van scenario 2 een keuze gemaakt voor enkele (gemeentelijke) locaties die direct grenzen aan het bestaand stedelijk gebied. Dit impliceert dat er in de planperiode geen ruimte is voor de ontwikkeling van stedelijke functies op binnenstedelijke locaties.

Scenario 3	Wel	Niet
Bedrijvigheid	Bavel-zuid (na 2020)	- Locaties spooras-oost (o.a. Hero, Frankenthalerstraat) - CSM / Zoete Inval
Kantoren	Rithmeesterpark-zuid /'t Hout (na 2020)	- Steenakker-zuid fase 2 - Moskes-zuid - Steenakker-noord (t.o. Praxis)
Wonen	Woonakker (na 2025)	binnenstedelijke locaties (o.a. Seelig, Molenkwartier)
Natuur		Gilzerwouwerbeek fase 2
Onbekend		- Jeka-oud - Jeka-nieuw

Tabel 1 Locaties scenario 3

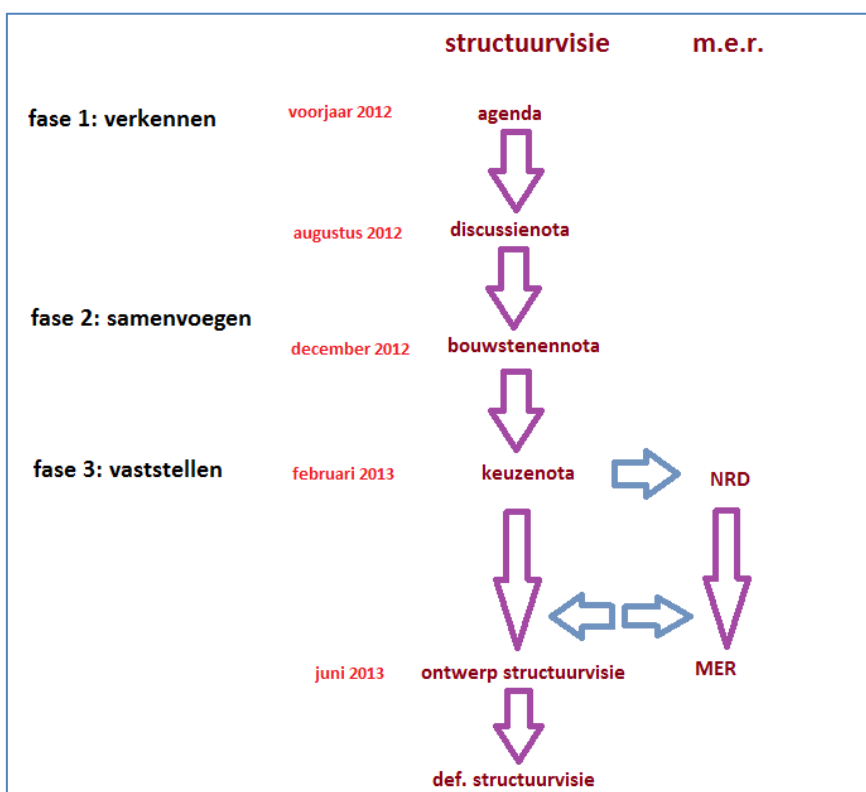

Afbeelding 7 Scenario 3 'compact licht'

4 Aanpak MER

4.1 MER BEÏNVLOEDT STRUCTUURVISIE EN VICE VERSA

De gemeente Breda kiest er nadrukkelijk voor om het MER behulpzaam te laten zijn in de ontwikkeling van de nieuwe Structuurvisie. Om die reden lopen de procedures van MER en Structuurvisie gelijk op en beïnvloeden zij elkaar onderling, zoals in Afbeelding 4 is gevisualiseerd.

Afbeelding 4 Procedure Structuurvisie en m.e.r.

4.2 BEOORDELINGSNIVEAU

De relevante ruimtelijke ontwikkelingen uit de Structuurvisie worden beoordeeld op een niveau dat past bij het abstractieniveau van de Structuurvisie. Dit betekent dat een hoog abstracte effectbeoordeling wordt uitgevoerd. De effecten worden beschreven die kunnen optreden bij uitvoering van een aantal samenhangende ontwikkelingen in scenario's voor de compacte stad. De daadwerkelijk optredende effecten hangen sterk af van de verdere uitwerking van de ontwikkelingen. Het doel van deze effectbeoordeling is dan ook voornamelijk om aandachtspunten mee te geven en aanbevelingen te doen voor de verdere uitwerking van de scenario's tot een definitieve Structuurvisie.

In het MER wordt een beoordeling gegeven op het schaalniveau van de scenario's voor invulling van de compacte stad. Bij deze beoordeling brengen we een fasering aan gekoppeld aan het *Meerjarenuitvoeringsprogramma* (2020).

4.3 WIJZE VAN EFFECTBEOORDELING

De milieu-informatie in het MER omhelst niet alleen de 'klassieke' m.e.r.-thema's, maar ook duurzaamheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, sociale cohesie, gezondheid en klimaat zijn voor Breda als duurzaamste gemeente van Nederland blijvende speerpunten. Deze thema's verdienen daarom nadrukkelijk aandacht in het MER. Om die reden hanteert het beoordelingskader van het MER twee invalshoeken, die in onderstaande paragrafen zijn uitgewerkt. Daarnaast is er een Passende Beoordeling nodig, die wordt behandeld in paragraaf 4.3.3.

4.3.1 DUURZAAMHEIDSINDICATOREN VOOR PEOPLE, PLANET EN PROFIT

De eerste invalshoek voor het MER is een beoordeling aan de hand van duurzaamheidsindicatoren. Deze duurzaamheidsindicatoren zijn onder meer ontwikkeld en toegepast door het provinciale Telos-instituut, dat vierjaarlijks een duurzaamheidsbalans uitbrengt van de provincie Noord-Brabant, de laatste daterend van 2010. Telos heeft de filosofie van de duurzaamheidsdriehoek ontwikkeld (zie afbeelding). Het uitgangspunt is dat ontwikkelingen duurzaam zijn als deze bijdragen aan een evenwichtige groei van het sociaal-cultureel kapitaal (people), van het natuurlijk kapitaal (planet) en van het economisch kapitaal (profit), ook wel de drie P's genoemd.

De gemeente Breda stelt bij de Structuurvisie duurzaamheid centraal: De drie P's vormen een centrale leidraad voor verantwoorde ontwikkeling in de Structuurvisie. De vertaling van het duurzaam gedachtengoed naar een beoordelingskader voor duurzaamheid dat in het MER wordt gehanteerd, is gebaseerd op ambitie en visie op duurzaamheid van de gemeente Breda en Telos. Hierbij is de indeling van duurzaamheidsindicatoren in een ambtelijke memo van de gemeente leidend geweest en beperkt aangevuld met vooral enkele sociaal-culturele en economische indicatoren van Telos. Het beoordelingskader voor duurzaamheid is weergegeven in Tabel 2.

Aangezien het om de balans gaat van alle ontwikkelingen die de Structuurvisie mogelijk gaat maken of waar de gemeente naar toe wil werken, zal de duurzaamheid worden beoordeeld van de gehele Structuurvisie. Deze beoordeling zal bevatten:

- een beknopte expert beoordeling van de richting per indicator;
- een beschrijving van kansen en risico's en – waar aan de orde – tegenstellingen tussen de indicatoren.

PLANET: Natuurlijk kapitaal
Zorgvuldig ruimtegebruik. Door intensief ruimtegebruik in stedelijk gebied wordt het buitengebied beschermd en wordt verrommeling verminderd.
Hoogwaardige kringlopen van materialen en voedsel.
Door duurzame energie volop te benutten en daarnaast energie te besparen wordt de CO ₂ -uitstoot beperkt.
Klimaatadaptatie. Door benutting van regenwater, garantie van waterveiligheid en betere waterberging krijgt klimaatverandering een bepalende rol in de inrichting van onze ruimte.
Versterking natuur en landschap. Waardevolle landschappen, biodiversiteit en waardevolle natuur worden door een sterke verbinding van blauw en groen beter beschermd.
Duurzame mobiliteit: CO ₂ footprint binnen acceptabele grenzen
PEOPLE: Sociaal-cultureel kapitaal
Kunst en cultuur: Er is een voldoende groot en divers aanbod. De karakteristieke omgeving met cultuurhistorische waarde wordt benut en versterkt door groen en gebruik van bestaande landschappelijke structuren.
Hinder (geluid, geur) wordt beperkt, er wordt gestreefd naar een gezonde omgeving (lucht, bodem, water) en een veilige omgeving (verkeer, externe veiligheid).
Gezondheid: Door groen en water bewuster (mede) in te richten voor recreatieve doeleinden wordt een gezonde prettige leefomgeving gecreëerd en wordt beweging gestimuleerd. Er is een sociaal veilige omgeving en het voorzieningenniveau voor (gezondheids)zorg en onderwijs is goed. Inzet van groen en water richt zich op voorkoming van hittestress-eilanden en behoud van een leefbare en aantrekkelijke woon- en werkomgeving.
Duurzame mobiliteit: Is er sprake van een acceptabele bereikbaarheid (geen mobiliteitsarmoede).
Participatie: burgers hebben recht op eigen identiteit en diversiteit, burgers participeren in de samenleving, burgers hebben zeggenschap in politieke besluitvorming.
PROFIT: Economisch kapitaal
Duurzaam vervoer. Door goede (duurzame) verbindingen met de omgeving wordt de capaciteit van de ruimtelijke optimaal benut.
Duurzame bedrijventerreinen. Door bewuste gebiedskenmerkende bedrijvigheid in te zetten op bedrijventerreinen wordt perifere handel beperkt.
Door een goed uitgewerkte balans tussen aanbod en vraag van arbeid en arbeidspotentieel, optimale inzet van werken aan huis en voldoende opleidingsmogelijkheden wordt de werkgelegenheid gestimuleerd. De arbeidsomstandigheden zijn goed en beperken de uitstroom ten gevolge van arbeidsongeschiktheid.
Flexibiliteit. Door optimale flexibiliteit in bestemmingen ontstaat handelingsruimte voor particulier initiatief, in de vorm van gemengde bestemmingen en flexibiliteit binnen plannen.

Tabel 2 Uitwerking van de drie P's van duurzaamheid t.b.v. MER Structuurvisie Breda

4.3.2 'KLASSIEKE' MILIEUTHEMA'S

Naast de duurzaamheidsbeoordeling van de scenario's voor de gehele Structuurvisie zoals hierboven beschreven, zal een 'klassieke' effectbeoordeling op milieueffecten plaatsvinden van de scenario's. Uitgangspunt is een kwalitatieve beoordeling op basis van een deskundigenoordeel, waar mogelijk onderbouwd met kwantitatieve gegevens. Het resultaat van deze beoordeling wordt samengevat in een effectscoretabel, waarbij de onderstaande score-indeling wordt gehanteerd.

Score	Betekenis
++	Zeer positieve bijdrage / effecten
+	Positieve bijdrage / effecten
0/+	Licht positieve bijdrage / effecten
0	Neutrale effecten, gelijkblijvende bijdrage
0/-	Licht negatieve bijdrage / effecten
-	Negatieve bijdrage / effecten
--	Zeer negatieve bijdrage / effecten

Het beoordelingskader in het MER is gebaseerd op de indeling van de bouwstenennotitie van de gemeente Breda, met een beperkte bewerking. Het beoordelingskader is weergegeven in Tabel 3.

Aspect	Beeoordelingscriteria
Blauw milieu: water en ondergrond	▪ Bodemopbouw, bijvoorbeeld verstoring van unieke bodemprofielen en -waarden ▪ Kwaliteit van bodem, grond- en oppervlaktewater ▪ Regionale waterhuishouding en lokaal watersysteem (stedelijk water) ▪ Grondwaterstromen en -standen, met name vanwege de ligging op de 'naad van Brabant'
Groen milieu: natuur*, landschap, cultuurhistorie, archeologie	▪ Effecten die het natuurlijke functioneren negatief beïnvloeden, zoals ruimtebeslag, barrièrewerking, verstoring door geluid en verandering van de waterhuishouding ▪ Mogelijkheden voor natuurlijke inrichting ▪ Visueel-ruimtelijke kenmerken en structuur ▪ Cultuurhistorische waardevolle elementen en patronen (incl. monumenten) ▪ Geomorfologische en archeologische waarden
Grijs milieu	▪ Geluid, uitgesplitst in geluidbelaste oppervlak en hindercategorieën ▪ Luchtkwaliteit, aan de hand van de ontwikkeling van fijn stof en NO_x-concentraties ▪ Externe veiligheid, gerelateerd aan het plaatsgebonden en het groepsrisico ▪ Energieverbruik en CO₂-uitstoot
Verkeer	▪ Bereikbaarheid en verkeersafwikkeling op de wegen, met name ook in spitssituaties ▪ Duurzame mobiliteit: beoordeling herdefinitie maakbaarheid autobereikbaarheid (inzet OV+ fiets) ▪ Verkeersveiligheid, met name ook van kwetsbare verkeersdeelnemers

Tabel 3 Beoordelingskader MER-thema's

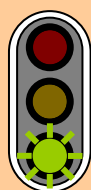
* T.a.v. Natura 2000 wordt een Passende Beoordeling opgesteld

4.3.3 PASSENDE BEOORDELING

Binnen het grondgebied van de gemeente Breda ligt het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse Bos. Daarnaast ligt in de omgeving van de gemeente Breda een aantal andere Natura 2000-gebieden die beïnvloed kunnen worden door de ruimtelijke ontwikkelingen die zijn opgenomen in de Structuurvisie Breda (o.a. door verkeersaantrekkende werking). Deze Natura 2000-gebieden zijn weergegeven op Afbeelding 4. Beoordeeld dient te worden of onderdelen uit de Structuurvisie kunnen conflicteren met de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. Hiervoor is een Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk. Deze Passende Beoordeling wordt expliciet opgenomen in het MER. De Passende Beoordeling heeft een vergelijkbaar abstractieniveau als de Structuurvisie en heeft het karakter van een verkenning van de kans (het risico) dat het voorgenomen beleid binnen de randvoorwaarden van de natuurbeschermingswetgeving (niet) uitvoerbaar is. Door de onderdelen van het voorgenomen beleid te leggen naast de Natura 2000-gebieden in het plan- of studiegebied kunnen daarover uitspraken worden gedaan op basis van (gemotiveerd) deskundigenoordeel. De conclusies worden geformuleerd op grond van de 'stoplichtbenadering', dat wil zeggen dat wordt aangegeven in hoeverre beleid niet haalbaar is (rood stoplicht), haalbaar is (groen stoplicht) of alleen haalbaar is onder bepaalde voorwaarden (oranje stoplicht).

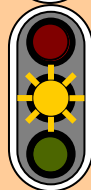
Stoplichtmodel

De stoplichtmethode is een beoordelingswijze waarin van beleidsuitspraken en activiteiten is beoordeeld of deze 'groen licht', 'oranje licht' of 'rood licht' krijgen:

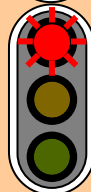
"Groen licht"

geen significante effecten te verwachten, vanuit milieu- en duurzaamheidsoogpunt geen belemmeringen voor het vervolg.

"Oranje licht"

vanwege waarschijnlijk optredende milieueffecten zal nader onderzoek moeten worden verricht om de effecten meer gedetailleerd te bepalen. Eventueel zijn in het vervolgtraject aanvullende maatregelen benodigd.

"Rood licht"

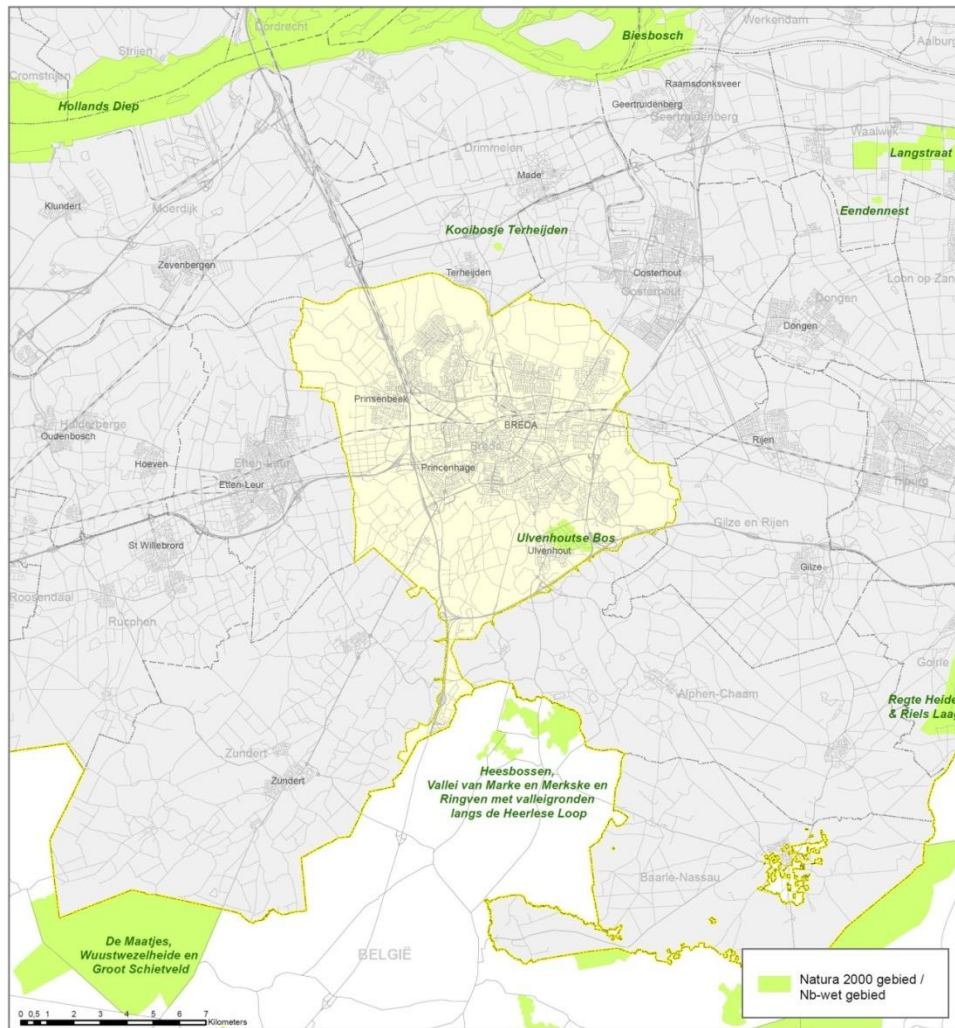
de te verwachten effecten zijn dusdanig ernstig/significant, dat dit een belemmering vormt voor verdere uitwerking. Het beoogde beleid moet worden bijgesteld om de ongewenste effecten te neutraliseren.

De volgende werkwijze zal worden gehanteerd bij de Passende Beoordeling:

- Bepalen van welke effecten mogelijk sprake is als gevolg van de relevante ruimtelijke ontwikkelingen van de scenario's voor de Structuurvisie. Hierbij dient in ieder geval stikstofdepositie onderzocht te worden, maar wellicht zijn ook beïnvloeding van waterhuishouding en verstoring van invloed.

- Bepalen voor welke Natura 2000-gebieden met bijbehorende instandhoudingsdoelstellingen deze effecten relevant kunnen zijn. Dit kan per type effect verschillen. In ieder geval is het *Ulvenhoutse Bos* relevant, maar mogelijk zijn ook de gebieden *Regte Heide & Riels Laag*, *Langstraat* en *Hollands Diep/Biesbosch* en het Belgische Natura 2000-gebied *Heesbossen, Vallei van Marke en Merkske en Ringven met valleigronde langs de Heerlese Loop* relevant (zie Afbeelding 4). Voor de relevante gebieden geeft de Passende Beoordeling aan welke natuurwaarden voorkomen en welke doelen voor deze gebieden gesteld zijn. Ook staat in de Passende Beoordeling welke effectrelaties relevant zijn.
- De relevante ruimtelijke ontwikkelingen van de scenario's voor de Structuurvisie met de Natura 2000-gebieden confronteren (uitvoeren effectbeoordeling en toetsing aan de Natuurbeschermingswet, waar mogelijk met de stoplichtmethode) en hier de juiste conclusies en aanbevelingen aan verbinden.

Er worden voor de Passende Beoordeling vooralsnog geen aparte berekeningen uitgevoerd. Eén van de aspecten die belangrijk is, is de inschatting of er sprake is van een verkeersaantrekkende werking. Veelal zijn doelen van Natura 2000-gebieden gevoelig voor de effecten van stikstofdepositie die extra verkeer met zich mee kan brengen.

Afbeelding 5 Natura 2000-gebieden in en om Breda

Bijlage 1 Doorlopen proces

- In het voorjaar van 2012 is de **agenda** voor de Structuurvisie opgesteld en besproken in en met de stad; bespreking in de commissie heeft geleid tot extra agendapunten.
- De raadscommissie doet actief aan deskundigheidsbevordering, in overleg met het college en op eigen initiatief. Excursies hebben plaatsgevonden naar Amsterdam, en langs de bedrijventerreinen in Breda. Op diverse thema's zijn inleidingen gehouden door vertegenwoordigers van universiteiten, adviesbureaus en personeel van de stad.
- Er wordt een bijzonder communicatietraject doorlopen, met o.a. een actief gebruik van de sociale media, via een cross mediale aanpak. De aanpak is tegelijkertijd informierend en consulterend. Er zijn veel mogelijkheden om eigen voorstellen in te brengen, in welke vorm dan ook.
- In augustus van 2012 is de agenda verwerkt in een **discussienota**. In deze nota zijn de agendapunten verder uitgewerkt tegen de achtergrond van de trends en ontwikkelingen, en zijn eerste conclusies getrokken op deze punten voor wat betreft het programma en het proces van realisatie, en is een eerste ruimtelijke vertaling gegeven aan deze conclusies. Daarnaast zijn in een hoofdstuk "discussiepunten" de nodige stellingen opgenomen ten behoeve van het vervolg, waar het gaat om ruimte, programma en proces/ realisatie. Deze stellingen vormden de basis voor het overleg met de stad in de periode september – november 2012. Deze nota is besproken in de commissie van 21 augustus.
- Op 13 september 2012 is de raadscommissie geïnformeerd omtrent de relatie tussen de Structuurvisie, de stedelijke programmering en de herziening van de grondexploitaties. Door de raad is verzocht om gedetailleerde informatie rond zowel de exploitaties als de programmering. Dit heeft geleid tot een **tweetal mappen**; deze zijn bediscussieerd in een besloten bijeenkomst van de commissie op 13 november.
- In oktober 2012 is het nodige werk verzet vanuit de sectoren om de **evidenties** en resterende keuzen in beeld te brengen, mede op basis van de in- en externe discussies rond de punten van de discussienota. Eind oktober zijn de rekenen van deze exercitie bij elkaar gebracht in een 2-daags atelier met het projectteam Structuurvisie. Gedurende dit atelier zijn de nodige verbanden gelegd, en ook manco's aangegeven tegen de achtergrond van de doelstelling van integraliteit van de visie.
- In november 2012 is het resultaat van de discussies tot dat moment, de discussies in de commissie en van de ambtelijke besprekingen verwerkt in een notitie **Bouwstenen** voor de Structuurvisie. Hierin worden de bouwstenen voor het programma, voor de ruimtelijke inrichting van de stad, en voor het proces behandeld. Als geheime bijlage is toegevoegd de notitie **financiële bouwstenen**, bestaande uit een overzicht van potentiële effecten Structuurvisie op de grexten, een analyse van investeringen in infrastructuur, en van investeringen in de openbare ruimte, een en ander op basis van de huidige inzichten. Over deze financiële bouwstenen en de inkadering in de begrotingssystematiek van de gemeente Breda vindt overleg plaats met Financiën. De notitie is besproken in de commissie van 11 december. Naast waardering voor inhoud en proces is hier een aantal aandachtspunten geformuleerd voor het vervolg. Deze zijn in een aanvulling op de notitie bouwstenen op 8 januari door het college vastgesteld.

- In januari 2013 is de Keuzenota opgesteld met hierin opgenomen voorgestelde keuzen, die richting moeten geven aan de uiteindelijke structuurvisie. Deze keuzenota is input voor de MER. Nadrukkelijk zij vermeld dat er nu nog geen onomkeerbare besluiten worden genomen. Wel wordt richting gegeven aan de inhoud van het proces in fase 3 en het uitschrijven van de visie in fase 3. De keuzenota is voor een belangrijk deel bepaald door de discussies in de stad en in de commissie. Het proces gaat op dezelfde interactieve wijze door in fase 3. Na goedkeuring door het college op 22 januari en bespreking in de raadscommissie (31 januari 2013) en de raad (7 februari 2013) worden alle belanghebbenden die eerder in het proces hebben meegedaan per e-mail geïnformeerd. De Keuzenota en de notitie R&D worden gepubliceerd op de gemeentelijke site van de Structuurvisie, en zullen de basis vormen voor alle besprekingen/ contacten in de stad. De notitie R&D wordt tevens ter inzage gelegd ingevolge de procedure voor het plan MER, vergezeld van de Keuzenota. Bij de besprekingen rond beide samenhangende notities staat de samenhang van de keuzen en de ruimtelijke vertaling en fasering van de ontwikkelingen centraal. De keuzen en de besprekingen hierover worden vertaald in de ontwerp structuurvisie, welke in de zomer van 2013 gereed zal zijn. Deze ontwerpstructuurvisie vormt de basis voor de formele consultatie (o.a. instanties, instituties).

Bijlage 2 Sectorale ambities

Naast onderdelen van het programma met een duidelijke ruimtelijke component (zie paragraaf 3.3), zijn er ook sectorale ambities bij de gemeente Breda, die hieronder aan bod komen.

Duurzaamheid

- Duurzaamheid/3P's als uitgangspunt voor de structuurvisie.
- Klimaatadaptatie randvoorwaarde voor ontwikkelingen, bestemmingen en in de openbare ruimte.
- Stimuleren duurzame invullingen bij tijdelijk gebruik.
- Duurzame energiepotenties en duurzame, economische kansen op de kaart te zetten.
- Inzet op duurzame, groene recreatie.
- Stimuleren Cradle2Cradle.
- Inzetten op verminderen verplaatsingen en gebruik van alternatieven voor de auto.
- Duurzame verbindingen: recreatie/groen, economie/Cradle2Cradle, klimaat/leefbaarheid.

Ondergrond

- Uitspraken over de ondergrond ('Structuurvisie in 3D'): de compacte stad en intensiever gebruik van stedelijke ruimte leidt tot meer drukte in de ondergrond. Dit vraagt om Structureren en visie.
- Verontreiniging, verdroging van natuurgebieden en vernatting van stedelijke ruimte als belangrijke uitdagingen voor de toekomst mee te nemen.
- Bescherming van kwetsbare objecten zoals schoon grondwater en benutten van potenties als ondergrondse energie en drinkwater.

Milieu

Bodem

- Beheersing van bodemverontreinigingen en voorkomen van nieuwe verontreinigingen.
- Bodem integraal onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling: verontreiniging vormt geen obstakel meer voor ontwikkelingen.
- Prioriteit bij de aanpak van verontreinigingen rondom de singels gekoppeld aan integraal waterbeleid (leidraad Markstad).
- Aanpakken van verontreiniging in de spoorzone, om te voorkomen dat de bodem drempels vormt voor ontwikkeling (leidraad Knooppunten).

Energie

- Optimale benutting van duurzame energie: bodem, zon, wind en water
- CO₂- neutraal in 2044; transitie van gas naar duurzamere energievormen met partners in de stad, richting 2030.
- Benutting warmte en koude opslag in centrum en intensief gebruikt buitengebied (glastuinbouw). Warmtewisselaars in extensief gebruikt gebied, de A16 en spoorzone als zon- en wind energieassen. Verdere aansluiting op warmtenetwerken waar mogelijk (met name Hoge Vucht).

Externe veiligheid

- Mogelijkheden zoeken voor graduele overgangen (naast de verplichte veilige risicoafstanden). Dit is van essentieel belang voor de spontane stad
- Externe veiligheid als belangrijk onderwerp voor de leidraad Knooppunten. Knooppuntenstad in een Europese regio betekent ook een keuze voor potentiële risicovolle transporten over weg en spoor.

Geluid

- Stand-still voor geluidsproductie (een opgave gelet op keuze voor compacte stad!) &
- Creëren & behoud stille plekken in de openbare ruimte binnen de compacte stedelijke omgeving.
- Behoud evenwicht tussen alles wat de leefbaarheid en aantrekkelijkheid bevordert en dat wat nodig is om gezond te kunnen blijven.
- Toegangswegen en rondwegen minimaal voorzien van stilwegdek (relatie leidraad Knooppunten).

Lucht

- Bescherming van de gezondheid van Bredase burgers en anderzijds het mogelijk maken van diverse infrastructurele en ruimtelijke projecten.
- Voldoen aan luchtkwaliteitsnormen. Samenhang met mobiliteitsbeleid, klimaatbeleid en geluidsproblematiek. Bestrijding van luchtverontreiniging aan de bron. Lucht als integraal onderdeel van de kwaliteit van gebiedsontwikkeling.
- Voortzetting milieuzone. Prioriteit tot 2015: stedelijke distributie, het stimuleren van elektrisch vervoer en het project vervoersmanagement. Verschuiving aandacht in de periode 2015-2030 naar luchtkwaliteit binnenmilieu.

Bijlage 3 Literatuurlijst

Gemeente Breda, augustus 2012: *Discussiestuk Structuurvisie Breda 2030*

Gemeente Breda, december 2012: *Notitie Bouwstenen Structuurvisie Breda 2030 (Aanvulling naar aanleiding van bespreking raadscommissie Structuurvisie (januari 2013))*

Gemeente Breda, 16 december 2010: *Stedelijke programmering 2020, Koers gezet*

Gemeente Breda, februari 2013: *Keuzenota Structuurvisie 2030*

Gemeente Breda, 2012/2013: Diverse werknootities

Directie Ontwikkeling, gemeente Breda, september 2011: *Kantorennota Breda 2020*

Telos, 2010: *De duurzaamheidsbalans van Brabant 2010*